

2018

Rok, ktorý zmenil Slovensko

Milé priateľky a priatelia VIA IURIS,

rok 2018 zmenil Slovensko.

Bol náročný a plný skúšok. Nie len pre spoločnosť ako takú, ale aj pre nás ako organizáciu.

V tomto istom roku zároveň uplynulo 25 rokov od založenia Centra pre podporu miestneho aktivizmu, z ktorého vzišla i dnešná VIA IURIS. Mnohé problémy a výzvy, ktorým čelila občianska spoločnosť vtedy a dnes, sa žiaľ nezmenili.

Napríklad jej demonizovanie, šírenie strachu medzi ľuďmi a vytváranie obrazu „triedneho nepriateľa“. Odkaz našej vlastnej minulosti preto vnímam tak, že zápas o demokraciu a lepšiu krajinu zo svojej podstaty nikdy nekončí, jeho cieľom je cesta, po ktorej ideme.

Na nasledujúcich stránkach si budete môcť podrobnejšie prečítať, čomu sme sa v uplynulom roku venovali. Do našej práce sme dali naše najlepšie úsilie a um,

zároveň nám veľmi pomáhala i vaša podpora a povzbudenie. Vaša dôvera v nás, ale aj rešpekt voči pamäti organizácie sú pre mňa ako riaditeľa dôležitým záväzkom.

V jednej z našich starších výročných správ predseda Rady VIA IURIS, advokát Tomáš Kamenec napísal: „**VIA IURIS je tímom osobností, ktoré posúvajú svojou prácou Slovensko na jeho ceste vpred, k ideálu otvorenej demo-**

kratickej spoločnosti, s rešpektom pre práva jednotlivca.“

Urobíme všetko preto, aby to tak bolo dnes aj v budúcnosti. V našej misii zotrváme.

Milan Šagát
Výkonný riaditeľ

Programové piliere

I

Občan

Usilujeme o to, aby sa **verejnosť mohla efektívne zúčastňovať na správe vecí verejných**. Aby sme sa ako občania mohli zúčastňovať povolovacích **procesov, ktoré majú dopad na naše životy**.

Aby sme mali prístup k informáciám a prístup k súdom vo veciach verejného záujmu, akou je napríklad **ochrana životného prostredia alebo efektívne a zodpovedné fungovanie štátu a samospráv**. Hľadáme, oceňujeme a pomáhame nie len Bielym vranám, ale aj tým z nás, ktorí sú pri obhajobe verejného záujmu zastrašovaní.

II

Občianska spoločnosť

Autentickú občiansku spoločnosť, ako jeden zo základných pilierov slobody a demokracie, **ohrozujú nesystémové legislatívne návrhy, populistické vyjadrenia politikov a dezinformačná kampaň** konšpiračných médií. Stáli sme pri zrode občianskeho sektora na Slovensku.

Dnes **vyvraciamе nepravdivé mýty o „mimovládach“ a strážime legislatívne prostredie** tak, aby sa aj do budúcnosti mohli občania Slovenska slobodne vyjadrovať, združovať a aktívne sa zapájať do správy a kontroly vecí verejných.

III

Právny štát

Presadzujeme systémové **opatrenia posilňujúce nezávislú činnosť súdov, prokuratúry a polície bez politických vplyvov**. Tieto inštitúcie sú základom fungujúceho právneho štátu, kde platí rovnosť pred zákonom a spravodlivosť sa dá vymôcť.

Tieto orgány by mali garantovať výkon verejnej moci zvolenými zástupcami vo verejnom záujme, **a nie v súkromný prospech vybraných oligarchov**. Mali by byť zárukou, že za prešľapy proti zákonu budú niesť zodpovednosť všetci rovnako, vrátane politikov.

Rok 2018 vo VIA IURIS

10 káuz a 145 konzultácií

Pomáhali sme v 10 strategických kauzách a zabezpečili 145 právnych konzultácií

Okrem dlhodobých káuz sme v 145 prípadoch zabezpečili jednorazovú právnu pomoc, týkajúcu sa najmä oblasti ochrany životného prostredia, prístupu k informáciám, ochrany osobnosti, petičného práva či problémom s nefungujúcou samosprávou.

7 zákonov a noviel

Pripomienkovali sme 7 zákonov a noviel

V roku 2018 sme reagovali a pripomienkovali viacero zákonov a noviel. Rovnako sme našim právnym know-how pomohli viacerým organizáciám či iniciatívam pri formulovaní pripomienok.

OBČAN: Novela zákona o ovzduší, Novela zákona o lesoch, Novela zákona o ochrane prírody, Zákon o slobodnom prístupe k informáciám

OBČIANSKA SPOLOČNOSŤ: Zákon o registri mimovládnych neziskových organizácií

PRÁVNY ŠTÁT: Novela zákona o ústavnom súde, Novela zákona o policajnom zbore

Viac ako 29000 podpisov

Viac ako 29000 podpisov za 5 dní

Spolupodielali sme sa na najväčšej hromadnej pripomienke zameranej na ochranu a tvorbu životného prostredia v slovenskej histórii, ktorá bola podaná k návrhu novely zákona o ochrane prírody a krajiny.

7 bielych vrán

11. ročník predstavil 7 bielych vrán

Ocenenie Biela vrana získali v tomto roku novinári Ján Kuciak (in memoriam), Pavla Holcová, Xénia Makarová, Zuzana Petková, Monika Tódová, Marek Vagovič, a Adam Valček.

Právny štát

Volba nových ústavných sudcov mala byť jednou z najvýznamnejších udalostí roku 2018

Keďže vo februári 2019 končil mandát 9 ústavných sudcov, prirodzene sa predpokladalo, že bude počas roka 2018 zvolených 18 kandidátov, z ktorých následne prezident vymenuje 9 nových sudcov Ústavného súdu SR.

Prečo je pre VIA IURIS ústavný súd tak dôležitý?

Pretože je absolútne kľúčový pre všetkých občanov Slovenska. Ústavný súd ako jedna z najvplyvnejších inštitúcií v krajine dohliada na to, aby všetky štátne a samosprávne orgány, súdy aj parlament rešpektovali ľudské práva a princípy obsiahnuté v ústave. Aj v tomto roku sme preto pracovali na presadení legislatívnych zmien pre kvalitnejší výber ústavných sudcov a snažili sa upriamiť pozornosť odborníkov i verejnosti na vypočutia uchádzačov a samotný výber.

”

Keďže pri rozhodovaní ústavného súdu môže byť rozhodujúci aj jeden hlas sudcu, je pre ochranu základných práv a princípov právneho štátu kľúčové, kto sa stane sudcom Ústavného súdu SR.

Kristína Babiaková
Advokátka spolupracujúca s VIA IURIS

”

APRÍL AŽ JÚL

Spolu so skupinou právnikov sme pripravili odporúčania, pre čo najtransparentnejší a najkvalitnejší výber ústavných sudcov.

38 právnických osobností, vrátane bývalých ústavných sudcov, akademikov, advokátov a právnikov venujúcich sa ústavnému právu, odporúčania podporili. Návrhy sme poslali všetkým poslancom Národnej Rady SR a následne ich pretavili do hromadnej pripomienky k novele ústavy, ktorú svojim podpisom podporilo 5 431 ľudí.

AUGUST A SEPTEMBER

Rokovali sme s predkladateľom novely ústavy, ministrom spravodlivosti Gáborom Gálom a iniciovali sme stretnutia so zástupcami všetkých demokratických politických strán, ktoré majú zastúpenie v parlamente.

Cieľom bolo predstaviť im naše návrhy. Zásadná pre nás bola priebežná obmena ústavných sudcov, ktorá mala predísť tomu, aby jedna úradujúca vládna väčšina nemohla ovládnuť celý ústavný súd. Národná rada SR by volila každé 4 roky tretinu ústavných sudcov. Rovnako sme navrhovali skvalitnenie kritérií a procesu vypočutia kandidátov či nezvyšovanie spodnej hranice veku uchádzačov na 45 rokov.

”

Problémy s voľbou a menovaním ústavných sudcov v minulosti ukázali, že je jednoznačne potrebné zmeniť spôsob voľby kandidátov na sudcov. Ústavnými sudcami by sa mali stať iba uznávané právnické osobnosti s vysokou morálnou integritou.

Peter Wilfling
Právnik VIA IURIS

”

OKTÓBER A NOVEMBER

Keďže k zmene ústavy nakoniec nedošlo, oslovili sme oprávnené subjekty, aby navrhli takých kandidátov na ústavných sudcov, ktorí budú spĺňať morálne a odborné požiadavky všeobecne uznávané v medzinárodnom spoločenstve.

DECEMBER

Venovali sme sa hlavne webstránke www.zadobruvolbu.sk, prostredníctvom ktorej sme predstavili základné fakty i najdôležitejšie rozhodnutia Ústavného súdu SR.

Po zverejnení uchádzačov budeme verejnosť informovať aj o jednotlivých kandidátoch formou životopisov, motivačných listov a nami vytvorených odborných profilov.

Naše ďalšie aktivity v téme PRÁVNÝ ŠTÁT

Novela zákona o policajnom zbore

Vražda novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej a následné protesty poukazujúce na vysokú nedôveru verejnosti v políciu viedli k tomu, že **Ministerstvo vnútra v máji predložilo novelu zákona o policajnom zbore**, ktorá upravovala spôsob výberu a odvolávania policajného prezidenta či postavenie policajnej inšpekcie.

Novela však neprinášala želané odpolitizovanie polície. K novele sme v rámci **iniciatívy Chceme veriť** predložili návrhy, ktorými sme chceli dosiahnuť najmä to, aby policajného prezidenta vyberala vyvážené zložená komisia, aby bolo možné predísť jeho „zabetónovaniu sa“ vo funkcii a tiež,

aby vyšetrovanie policajtov vykonávala nezávislá policajná inšpekcia.

Hromadnú pripomienku k tomuto návrhu podporilo 5 514 ľudí.

Niektoré naše pripomienky boli prijaté, ale zásadné zmeny sa nám nepodarilo presadiť.

Etické semináre

Na jeseň 2018 sme v tíme privítali novú kolegyniu Zuzanu Ujjobbagyovú, ktorá sa aj v minulosti venovala téme etiky právnických povolání. Stavovské komory a sudy sme oslovili s ponukou seminárov o právnickej etike, ktorých realizácia by mala prebiehať v roku 2019.

Občan

Kontroverzná výstavba malých vodných elektrární

Dlhodobý tlak na masívnu výstavbu malých vodných elektrární na slovenských riekach neustáva.

Umiestnenie jednotlivých elektrární, v mnohých prípadoch len v minimálnych rozstupoch, môže fatálne zmeniť charakter riek a život v nich.

Táto situácia vyústila do jedného z najväčších spojení environmentálneho aktivizmu na Slovensku – miestni obyvatelia, ochrancovia prírody, rybári, samosprávy, poľovníci či profesionálni ochranári spolu poukazujú na negatíva spojené s takouto výstavbou a zúčastňujú sa tiež príslušných povolovacích konaní.

Vo VIA IURIS sa dlhodobo snažíme tejto iniciatíve pomáhať zabezpečením právnej pomoci.

Úspešným príkladom je pokus o výstavbu malej vodnej elektrárne v Žiari nad Hronom.

Súd dal za pravdu aktivistom, ktorí s našou pomocou namietali výstavbu vodnej elektrárne. Súd potvrdil, že malá vodná elektrárňa Žiar nad Hronom bola umiestnená v rozpore so zákonom.

Kompetentné úrady preto budú musieť umiestnenie stavby opäť posúdiť. Na súde je aj iná línia sporu, v ktorej aktivisti poukazujú na negatívny vplyv výstavby z hľadiska ochrany prírody a jej nezákonné povolenie.

V tomto prípade však ešte súd nerozhodol. Podobne pomáhame aj v ďalších prípadoch výstavby malých vodných elektrární, napríklad v Hronskom Beňadiaku alebo banskobystrickom Iliashi.

„Naša práca by nemala reálny efekt, ak by zároveň neexistovalo vzájomné prepojenie s ľuďmi, ktorí majú radi svoju krajinu a miesta, kde žijú a ktorí chcú prispieť k tomu, aby sa tu aj dobre žilo.“

Imrich Vozár
Právnik VIA IURIS

Naše ďalšie aktivity v téme OBČAN

Plán ochrany ovzdušia v Bratislave je nedostatočný

Nespokojnosť desiatich občanov Bratislavy a organizácií CEPTA, ClientEarth a Cyklokoalícia s prístupom okresného úradu k zlepšovaniu kvality ovzdušia v hlavnom meste, vyústila do podania žaloby, pričom environmentalistov v tomto spore zastupovala advokátka Kristína Babiaková, spolupracujúca s VIA IURIS.

Bratislavský Integrovaný program na zlepšenie kvality ovzdušia porušil verejný záujem na ochranu životného prostredia. Náš zákon o ovzduší i európska legislatíva hovoria jasne - program musí určiť merateľné, kontrolovateľné a časovo viazané opatrenia.

Keďže bratislavský program požadované náležitosti neobsahoval, súd dal za pravdu skupine žalobcov.

Rozsudok, ktorý docielili environmentalisti v spolupráci s VIA IURIS, by mal navyše **významne ovplyvniť tvorbu programov na zlepšenie kvality ovzdušia do budúcnosti** tak, aby sa zásadným spôsobom zmenila príprava i obsahová kvalita dokumentov o ochrane ovzdušia.

Bratislavský Integrovaný program na zlepšenie kvality ovzdušia bude musieť prejsť zásadnými zmenami, vrátane doplnenia naozaj účinných opatrení, ktoré v najkratšom možnom čase **prispejú k merateľnému zlepšeniu kvality ovzdušia v Bratislave.**

Zlato sa pri Detve ťažiť nebude

Pred desiatimi rokmi požiadala istá cyperská spoločnosť o povolenie na ťažbu zlata v lokalite Biely vrch pri Detve. **Pri získavaní zlata chcela použiť nebezpečnú metódu kyanidového lúhovania**, ktorú medzičasom Slovensko úplne zakázalo.

OBČAN

VIA IURIS absolvovala s obyvateľmi Podpoľania sedem rokov trvajúcu sériu úradných a súdnych konaní, ktoré vyvrcholili v októbri tohto roka, kedy bolo **súdom potvrdené zamietnutie návrhu na ťažbu zlata.**

Aktívny dôchodca žalovaný za poškodenie povesti

V poslednom čase sa opakovane stretávame so zneužívaním právnych inštitútov zo strany investorov na zastrašovanie aktívnych občanov, pričom podávané žaloby sú pre investora „bezpečnou“ taktikou, no pre aktivistov môžu byť likvidačné.

Títo aktivisti, najmä ak ide o starších ľudí, nemajú schopnosť dostatočnej právnej argumentácie v takýchto sporoch a ani dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie právnej pomoci.

Ospravedlnenie a takmer 50 000 € žiadala ťažiarenská spoločnosť od 74 ročného dôchodcu, pretože mal údajne svojimi vyjadreniami poškodiť jej dobrú povesť. Aktívny pán v Kremnických vrchoch dlhodobo poukazuje na negatívny vplyv ťažby bentonitu na zákonom chránené rastliny a živočíchy európskeho významu, ako je napríklad Salamandra škvrnitá a mäsožravá rastlina Rosička okrúhlohlístá.

”

VIA IURIS bola s nami, keď sme sa úspešne súdili s Hlavným banským úradom o účasť nášho združenia v konaní o určenie dobývacieho priestoru, pomáhala nám s množstvom podnetov, vyjadrení sa, odvolaní a iných úkonov počas dlhých siedmich rokov. VIA IURIS bola s nami, keď sme sa po rokoch práce spolu s Kremničanmi, Košičanmi a ďalšími dočkali dôležitého zákazu kyanidového lúhovania v ťažobnom priemysle, a je s nami aj teraz, keď po rozhodnutí Hlavného banského úradu o neurčení dobývacieho priestoru, čo pre Podpoľanie znamená nádej ukončenia dlhoročnej traumy a hrozby devastácie krajiny a nášho životného priestoru, Krajský súd v Banskej Bystrici žalobu zamietol.

”

„Kremnické vrchy sú nádherné, zákonom chránené územie, z ktorého by niektoré rastliny a živočíchy mohli kvôli ťažbe úplne zmiznúť,“ skonštatoval aktívny dôchodca. V apríli VIA IURIS zabezpečila aktívnemu dôchodcovi právnu pomoc, ktorá vyvrcholila stiahnutím žaloby za strany spoločnosti. **Táto kauza dokazuje, že včasná a kvalitná právna pomoc dokáže zastaviť investora a odhaliť, že ide z jeho strany len o zastrašovací taktiku.**

25 rokov

Príbehy o odvahe, ktoré menia Slovensko k lepšiemu

Na úplnom začiatku bola túžba **pomáhať a meniť veci k lepšiemu**. Písal sa rok 1993, keď traja mladí a odhodlaní aktivisti založili Centrum pre podporu miestneho aktivizmu (CEPA), z ktorého vzišla aj dnešná VIA IURIS.

Prvotná myšlienka a vízia Juraja Zamkovského, Pavla Žilinčíka a Pavla Mišigu sa doteraz nezmenila. Za každou kauzou či právnym problémom **vidíme ľudskú tvár, ktorej chceme pomôcť**.

Tak ako ľudia, aj organizácie zrejú, tešia sa z úspechov a učia sa na vlastných chybách. Mnohé výzvy, ktoré sa pred

nás postavili sa nám podarilo zvládnuť a na niektorých stále pracujeme, s vašou neutíchajúcou podporou.

Snažíme sa zo Slovenska urobiť krajinu, kde ľudia nie sú voči moci bezmocní. Pomáhame ľuďom, vylepšujeme zákony, usilujeme sa o to, aby súdy, polícia a prokuratúra fungovali bez politických vplyvov.

Po 25 rokoch však už vieme, že naša práca nemá konkrétny okamih, kedy bude naplnená a je týmto spôsobom nadčasová.

Preto tu chceme byť tak dlho, ako nás budete potrebovať.

S otcami zakladateľmi VIA IURIS, respektíve vtedajšej CEPY, a neskôr i s dcérami zakladateľkami a synmi zakladateľmi, som strávil významnú časť svojho života, ktorú si dovoľm označiť za jednu z najkreatívnejších a najzaujímavejších častí môjho života. V mojom ponímaní sme sa aj v rámci právnickej činnosti bili za dobrú vec. Bite sa za dobré veci aj naďalej.

Ján Hrubala
Sudca

Keď sa VIA IURIS obzrie za svojimi rokmi práce, môže povedať, že naozaj pomohla pri budovaní lepšieho právneho štátu na Slovensku. Pomohla mnohým jednotlivcom, pomohla mnohým obciam pri vymožitelnosti práva. Krok po krôčiku zlepšovala právne prostredie na Slovensku, mnohé návrhy zákonov pochádzajú z jej dielne. Zmeny, úpravy, kampane. Stála na čele kampane zrušenia Mečiarových amnestií, čo bola jedna z historických krívd v našej spoločnosti a zároveň je spoluorganizátorom Bielej vrany, podporuje ľudí, ktorí idú s kožou na trh.

Braňo Ondrášik
PR manažér

Vďaka pôsobeniu vo VIA IURIS som zistil, že najlepším liekom na individuálne alebo systémové zlyhania, je vždy kombinácia pravej občianskej zaneptosti a správneho použitia právneho nástroja.

Martin Štoffa
Výkonný riaditeľ VIA IURIS
v rokoch 2010-2012

V práve sa pohybuje veľa inštitúcií a subjektov, a väčšina z týchto inštitúcií a subjektov vníma právo inštrumentálne. V takom zmysle, že chce to právo použiť pre svoje ciele. VIA IURIS pristupuje k právu nie ako k prostriedku, ale ako k cieľu. V tomto ohľade je VIA IURIS výnimočná a škoda je, že je v tom tak veľmi osamelá.

Marián Leško
Novinár

Želám vám veľa zdravia, kúsok šťastia, síl a odvahy. Lebo odvaha je vždy krok pred strachom. A ten vy nemáte. Ďakujem vám priatelia!

Ľubica Lapinová
Biela vрана

Občianska spoločnosť

OBČIANSKA SPOLOČNOSŤ

Pomohli sme pri vzniku registra mimovládnych organizácií

Naším základným cieľom bolo chrániť postavenie a fungovanie mimovládnych organizácií. Preto sme sa v roku 2018 podieľali na príprave a pripomienkovaní Zákona o registri mimovládnych neziskových organizácií, ktorý vstupuje do platnosti 1. januára 2019.

Aj vďaka našim aktivitám v procese prípravy a schvaľovania zákona, sa podarilo zabezpečiť, že prijatý zákon na jednej strane zvyšuje transparentnosť a zlepšuje prístup verejnosti k informáciám o občianskych organizáciách, ale zároveň nepredstavuje zásadnú byrokratickú prekážku či existenčné riziko pre slobodné fungovanie občianskeho sektora v SR.

Via Iuris, vtedy ešte ako organizácia CEPA, stála pred 25 rokmi pri zrode organizovanej občianskej spoločnosti na Slovensku. To, čo sme pred rokmi pomáhali budovať je dnes dennodenne ohrozené nesystémovými legislatívnymi návrhmi populistov, útokmi extrémistov a klamstvami konšpiračných médií. Občianskemu sektoru preto pomáme lepšie komunikovať, efektívnejšie sa organizovať a aktívnejšie sa brániť.

Juraj Rizman

Programový koordinátor
VIA IURIS

Naše ďalšie aktivity v téme OBČIANSKA SPOLOČNOSŤ

Slovenská a medzinárodná spolupráca

V roku 2018 sme sa podieľali na činnosti Komory mimovládnych organizácií Rady vlády pre mimovládne neziskové organizácie. Zorganizovali sme tiež tri samostatné celoslovenské stretnutia vybraných expertov a lídrov občianskeho sektora, kde sme diskutovali o mediálnej komunikácii a sektorovej legislatíve.

V apríli 2018 sme (ako jeden z troch spoluorganizátorov) usporiadali konferenciu Civic Engagement Forum vo Varšave. Išlo o konferenciu mimovládnych organizácií, zameraných na rozvoj občianskej spoločnosti v regióne V4.

Konzultácie a poradenstvo

Poradenstvo a konzultácie sme zabezpečili 21 občianskym iniciatívam a mimovládnym organizáciám. Tematicky sa konzultácie týkali hlavne plánovania a vedenia kampaní na presadenie systémových zmien ako aj efektívnej komunikácie s médiami.

Vzdelávanie

V oblasti vzdelávania sme sa podieľali na viacerých prednáškach a verejných diskusiách, či napríklad na projekte takzvaných „živých knižníc“, v rámci ktorého sme so študentmi stredných škôl v Banskej Bystrici, Brezne, Prievidzi a Martine diskutovali o občianskom aktivizme.

Biela vrana

Už 11 krát prileteli ocenenia k bielym vranám

Slávnostný večer pri príležitosti udelenia ocenení Biela vrana v roku 2018 bol venovaný tragicky historickému osmičkovému roku.

Po vražde Jána Kuciaka prenikli na verejnosť informácie o tom, že tvrdé vyhrážky na adresu novinárov sú častejšie ako sme sa mohli domnievať. Kolektívna Biela vrana preto bola udelená investigatívnym novinárom, ktorí boli vystavení obrovským skúškam, čelili extrémnemu ohrozeniu a jeden z nich v dôsledku svojej práce prišiel o život.

Do vraždy Jána Kuciaka sme žili v presvedčení, že v tejto krajine nehrozí za verejnú službu strata života. Táto udalosť bola pre spoločnosť takým šokom, že sme chceli práci Jána Kuciaka vzdať ocenením úctu a hold. Tohtoročná Biela vrana je zároveň mementom pre spoločnosť, aby nenechala zísť vývoj tak ďaleko, ale všimla si náznaky problémov oveľa skôr.

Milan Šagát
Výkonný riaditeľ
VIA IURIS

BIELE VRANY 2018:

- Ján Kuciak in memoriam
- Xénia Makarová (Trend)
- Zuzana Petková (exTrend)
- Adam Valček (SME)
- Monika Tódová (Denník N)
- Pavla Holcová
(Centrum pre investigatívnu žurnalistiku CZ)
- Marek Vagovič (Aktuality.sk)

Ján Kuciak získal ocenenie za svoj mimoriadny ľudský a novinársky prístup. Odhaľovanie pravdy bolo preňho dôležitejšie ako túžba po exkluzivite a sólo odhaleniach.

Zároveň pokrýval niektoré prehliadané témy, prinášal nové prístupy a bol výnimočne dôsledný. Opakovane spájal kolegov a odovzdával im svoje know-how. Podľa opakovaných svedectiev kolegov, ale aj novinárov z konkurenčných redakcií, bol na Slovensku výnimočný svojou nezištnou ochotou zdieľať poznatky a výsledky práce bez nároku na priznanie spoluautorstva.

Pavla Holcová, Xénia Makarová, Zuzana Petková, Monika Tódová, Marek Vagovič a Adam Valček získali ocenenie za to, že vytrvali a dôsledne si v tejto extrémnej situácii plnili novinárske úlohy, napriek tomu, že po vražde ich kolegu boli najviac ohrození a ak by v tej situácii opustili svoju profesiu, bolo by to legitímne rozhodnutie.

Biele vrany odpovedali:

Prečo sa aj po vražde Jána Kuciaka rozhodli pokračovať vo svojej práci?

Marek Vagovič:

Pretože sme to všetci dlhší Jánovi Kuciakovi a Martine Kušnírovej. Musíme pokračovať v ich odkaze a naďalej bojovať za slušné Slovensko. Nesmieme rezignovať, lebo ani oni by to nikdy nevzdali. Ďalšia šanca už nemusí prísť.

Adam Valček:

Naďalej je to úloha verejných strážnych psov, teda poukazovať na prešľapy. Nemusia sa nevyhnutne týkať korupcie. Otázky médií a diskusia na stránkach novín častokrát pomáhajú, aby vznikol lepší zákon.

Pavla Holcová:

Rozhodla som sa zostať, pretože odísť by bol ten úplne najhorší nápad. Musíme zostať a vytrvať, aby sme vyslali jasný signál, že problémy a nechcená publicita sa nedá vyriešiť vraždou. Príbeh nezabiješ.

Biele vrany odpovedali:

V čom dnes podľa vás spočíva význam médií?

Monika Tódová:

Žurnalistika je pekné a slobodné povolanie. Po vražde Jána Kuciaka musia nielen novinári, ale aj celá verejnosť ukázať, že ak chceme byť vyspelá spoločnosť, nesmieme sa nechať zastrašiť, aj keď si to mnohí želajú.

Xénia Makarová:

Ich význam sa podľa mňa nezmenil a médiá majú naďalej objektívne informovať o všeobecnom dianí v spoločnosti. Musia ale, oproti histórii, čeliť zároveň výzvam v podobe nových majiteľov vydavateľstiev a rôznym kvázi spravodajským portálom a blogom a je aj úlohou štandardných médií zdôrazňovať a ctíť vyváženosť informácií, ich dôveryhodnosť a hľadanie pravdy.

Zuzana Petková:

V dnešnej dobe, keď sa mnohí politici uchylujú k populizmu, autokracii a dokonca fake news, majú médiá na Slovensku kľúčovú úlohu pri udržaní demokracie. Na Slovensku v posledných rokoch suplovali novinári aj prácu orgánov, ktoré mali vyšetrovať politicky citlivé kauzy, ale z rôznych dôvodov to nerobili.

Historicky špeciálne poďakovanie

Rada Bielej vrany tento rok udelila po prvý raz aj špeciálne poďakovanie iniciatíve Za slušné Slovensko za výnimočnú vytrvalosť, nezištnosť, udržanie nestraníckosti a občianskeho charakteru protestov. Rada tiež vyzdvihla solidaritu, profesionalitu a zrelosť tohoto najmasovejšieho občianskeho hnutia po roku 1989 v extrémnej politickej situácii, ich schopnosť udržať si podporu verejnosti a verne reprezentovať občiansky hlas.

Vaša podpora je neoceniteľná

Náš príbeh je príbehom organizácie, ktorá sa snaží pomáhať odvážnym ľuďom po celej našej krajine, zmeniť Slovensko k lepšiemu.

Pomáhame ľuďom hájiť svet, ktorý majú radi. Svoj domov, prírodu, komunitu, mesto či obec, v ktorej žijú.

Ak zákony a štátne inštitúcie nechránia ľudí, hľadáme spôsoby ako to zmeniť.

Obhajujeme ostatné organizácie a iniciatívy, ktoré pomáhajú meniť veci na Slovensku k lepšiemu a učíme ich ako sa brániť, ak by museli.

Sme skupina právnikov a ľudí, ktorí právo vnímajú ako nástroj spravodlivosti platiaci pre všetkých rovnako. Už 25 rokov vy potrebujete našu pomoc a my vašu podporu. **Ďakujeme.**

Držím palce nám všetkým a Vám z VIA IURIS ďakujem, že máte vôľu, čas a odbornosť strážiť takú dôležitú vec ako je voľba ústavných sudcov, za nás všetkých.

Skarlet Ondrejčáková

Super veci robíte! Držím palce bez vás by bolo ďaleko horšie....

Lucia Paulíková

Máte moje sympatie. Ako dôchodca sledujem dianie v politike a v spoločnosti všeobecne. Nie je mi to jedno, hlavne z pohľadu budúcich generácií a perspektívy ekonomického vývoja Slovenska. Chcem vysloviť veľkú vďaku za prácu mimovládnych organizáciám, akou ste aj vy, za veľkú a mravenčiu prácu na zlepšenie spoločenskej situácie na Slovensku. Prijmite tento názor ako morálnu podporu vašej práce. Vďaka.

Ing. Metod Burák
Stropkov

Vážení súputníci, žiaľ som dôchodca, preto moja podpora správnej veci nespočíva v peňažnom dare, ale v morálnej podpore. Vašej práci želim veľa úspechov.

Alexander Fotul

Náš tím ľudí odhodlaných bojovať za spravodlivejšie Slovensko

Milan Šagát
výkonný riaditeľ

Kristína Babiaková
advokátka

Ivana Figuli
právnička

Helena Hricová
finančná manažérka

Miroslava Majerová
právnička

Andrea Ochránková
vedenie kancelárie

Juraj Rizman
programový koordinátor

Zdenka Tesárová
účtovníctvo a financie

Alexandra Tilingerová
právnička

Monika Tomeková
fundraising a projekty

Zuzana Ujjobbágyová
právnička

Imrich Vozár
právnik

Eva Vysoká
projektová a finančná manažérka

Peter Wilfling
právnik

Katarína Žitniaková
komunikácia

RADA VIA IURIS

Tomáš Kamenec
advokát, Paul Q

Erik Láštík
pedagóg, Univerzita Komenského v Bratislave

Andrej Majerník
advokát, Majerník & Miháliková

Dana Mareková
kampanierka, ClientEarth

Ondrej Smolár
riaditeľ, Soitron Group

Príjmy v roku 2018

PRÍJMY CELKOVO	354 537,57 €	100,00 %
GRANTOVÉ PRÍJMY	217 553,03 €	61,36 %
Open Society Foundations	89 814,81 €	25,33 %
Ministerstvo vnútra SR	38 300,00 €	10,80 %
Ministerstvo spravodlivosti SR	23 075,00 €	6,51 %
Fond pre transparentné Slovensko	23 600,00 €	6,66 %
NEF Civitates	8 000,00 €	2,26 %
Nadácia Slovenskej sporiteľne	6 685,00 €	1,89 %
ClientEarth	6 585,00 €	1,86 %
Veľvyslanectvo USA	5 244,00 €	1,48 %
Education for Democracy Foundation	5 219,22 €	1,47 %
Nadácia ESET	5 000,00 €	1,41 %
Program LIFE	4 030,00 €	1,14 %
Front Line Defenders	1 000,00 €	0,28 %
Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva	1 000,00 €	0,28 %

DARY, ASIGNÁCIA DANE A PRAVIDELNÁ PODPORA	126 748,50 €	35,75 %
Dary	92 339,56 €	26,05 %
Slovak Telekom (dar)	5 000,00 €	1,41 %
UNION zdravotná poisťovňa (dar)	5 000,00 €	1,41 %
Prijatá asignovaná daň (2 %)	19 408,94 €	5,47 %
Členské v Amicus klube	5 000,00 €	1,41 %

SAMOFINANCOVANIE	10 236,04 €	2,89 %
Príjmy zo živnosti a z kontraktov	5 725,00 €	1,61 %
Príjmy z prenájmu priestorov a zo služieb s tým spojených	315,00 €	0,09 %
Predaj reklamných predmetov (tovaru)	828,00 €	0,23 %
Iné (vrátené pôžičky, úroky)	3 368,04 €	0,95 %

Výdavky v roku 2018

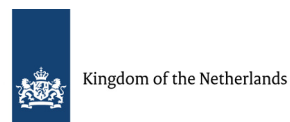
VÝDAVKY CELKOVO	285 870,21 €	100,00 %
VÝDAVKY NA REALIZÁCIU PROGRAMU	156 821,44 €	54,86 %
Program Občan	76 120,47 €	26,63 %
Program Občianska spoločnosť	39 276,74 €	13,74 %
Program Právny štát	29 260,47 €	10,24 %
Ocenenie Biela vrana	12 163,76 €	4,25 %

MANAŽMENT A ROZVOJ ORGANIZÁCIE	89 269,07 €	31,23 %
Manažment organizácie, projektov a grantov, fundraising, komunikácia	76 905,08 €	26,90 %
Odborná literatúra, softvér	1 999,86 €	0,70 %
Webová stránka a prezentačné materiály	3 314,13 €	1,16 %
Budovanie kapacít a vzdelávanie	1 396,00 €	0,49 %
Výdavky na poskytovanie komerčných služieb	5 654,00 €	1,98 %

PREVÁDZKOVÉ A ORGANIZAČNÉ VÝDAVKY	32 755,39 €	11,46 %
Výdavky na prevádzku kancelárií	16 286,68 €	5,70 %
Online služby a softvér	7 281,93 €	2,55 %
Porady a stretnutia	1 717,80 €	0,60 %
Cestovné výdavky	1 286,62 €	0,45 %
Výpočtová a komunikačná technika	2 503,70 €	0,88 %
Komunikačné výdavky	839,11 €	0,29 %
Bankové a úradné poplatky	450,89 €	0,16 %
Dane (z príjmu, z nehnuteľností, z úrokov)	1 488,66 €	0,52 %
Finančný audit	900,00 €	0,31 %

INÉ VÝDAVKY	7 024,31 €	2,46 %
Dary (výdavky)	250,00 €	0,09 %
Členské a príspevky	500,00 €	0,17 %
Pôžička	1 452,00 €	0,51 %
Ostatné výdavky	4 822,31 €	1,69 %

Našu činnosť finančne podporili:

Spolupracovali sme s:

Adresa sídla

VIA IURIS

Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica
tel.: +421 948 684 676, mail: info@viaiuris.sk

Adresa regionálnej kancelárie

VIA IURIS

Holubyho 37, 902 01 Pezinok
tel.: +421 948 158 393, mail: info@viaiuris.sk

Výročná správa 2018, Vydala: VIA IURIS

Fotografie: Ctibor Bachratý, Vladimír Šimíček, VIA IURIS
Grafické spracovanie: Filip Lichtneker

Budeme tu, kým nás budete potrebovať.

Vaša podpora je pre nás neoceniteľná.

www.viaiuris.sk